Asosiy vositalarni inventarizasiyasi

3.24. Inventarizasiyani boshlashga qadar quyidagilarni tekshirish zarur:

inventar kartochkalari, inventar kitoblari yoki roʻyxatlarining mavjudligi va holati;

texnik pasportlar yoki boshqa texnik hujjatlarning mavjudligi va holati;

xoʻjalik yurituvchi sub'yekt tomonidan ijaraga, saqlashga va vaqtincha foydalanishga topshirilgan yoki qabul qilingan asosiy vositalarni hujjatlarining mavjudligi. Hujjatlar yoʻq boʻlsa, ularning olinishi yoki rasmiylashtirilishini ta'minlash zarur.

Buxgalteriya hisobi registrlari yoki texnik hujjatlarda tafovutlar yoxud noaniqliklar topilgan taqdirda ularga tegishli tuzatishlar va aniqlashtirishlar kiritilishi kerak.

3.25. Asosiy vositalarni inventarizasiyasini oʻtkazayotganda komissiya majburiy tartibda ob'yektlarni naturada koʻzdan kechiradi va inventarizasiya roʻyxatlariga ularning toʻliq nomi, vazifasi, inventar raqamlari va asosiy texnik yoki foydalanish koʻrsatkichlarini qayd etadi.

Hisobga qabul qilinmagan ob'yektlar, shuningdek, hisob registrlarida ularni tavsiflaydigan ma'lumotlar bo'lmagan yoki noto'g'ri ma'lumotlar ko'rsatilgan ob'yektlar aniqlanganda komissiya inventarizasiya ro'yxatiga ana shu ob'yektlar bo'yicha yetishmaydigan yoki to'g'ri ma'lumotlarni va texnik ko'rsatkichlarni kiritishi kerak, masalan: binolar bo'yicha — ularning vazifasi, ular qurilgan asosiy materiallar, hajmi (tashqi yoki ichki tomondan o'lchab), maydoni (umumiy foydali

maydoni), qavatlar soni (yertoʻla, yarim yertoʻla va hokazolarsiz), qurilgan yili va hokazolar; kanallar boʻyicha — uzunligi, chuqurligi va eni (tubi va yuzasi boʻyicha), sun'iy inshootlar, tubi va yonlarini mahkamlash materiallari, koʻpriklar boʻyicha — joylashgan yeri, materiallar turi va asosiy oʻlchamlari; yoʻllar boʻyicha — yoʻl turi (tosh yoʻl, profilli yoʻl), uzunligi, qoplash materiallari va mashina qatnaydigan eni va hokazolar koʻrsatilishi kerak.

Inventarizasiya natijasida aniqlangan hisobga olinmagan ob'yektlarni baholash joriy qiymat bo'yicha amalga oshirilishi, eskirish esa ob'yektlarning haqiqiy texnik holati bo'yicha belgilanishi, bunda baholash va eskirish to'g'risidagi ma'lumotlar tegishli dalolatnomalar bilan rasmiylashtirilishi kerak.

Inventarizasiya komissiyasi inventarizasiya vaqtida aniqlangan hisobga olinmagan ob'yektlar qachon va kimning farmoyishi bilan barpo etilganini, ularni barpo etish xarajatlari qayerga hisobdan chiqarilganini aniqlashi va buni bayonnomada aks ettirishi kerak.

Asosiy vositalar roʻyxatga ob'yektning asosiy vazifasiga muvofiq nomlari boʻyicha qayd etiladi. Agar ob'yekt qayta tiklangan, rekonstruksiya qilingan, kengaytirilgan yoki qayta jihozlangan va buning natijada uning asosiy vazifasi oʻzgargan boʻlsa, u roʻyxatga yangi vazifasiga muvofiq keladigan nom bilan kiritiladi.

Agar komissiya kapital tusda qilingan ishlar (qavat qurish, yangi xonalar qurish va hokazolar) yoki imorat va inshootlarni qisman tugatish (ayrim konstruktiv elementlarni buzish) buxgalteriya hisobida aks ettirilmagan deb topsa, u tegishli hujjatlar boʻyicha

ob'yekt boshlang'ich qiymatining ko'payish yoki kamayish summasini aniqlashi va ro'yxatda qilingan o'zgarishlar to'g'risidagi ma'lumotlarni keltirishi kerak.

Bir vaqtning oʻzida komissiya bunda aybdor boʻlgan shaxslarni va u yoki bu ob'yektlarni konstruktiv oʻzgartirish hisob registrlarida aks ettirilmaganligining sabablarini aniqlashi shart.

3.26. Mashinalar, uskunalar va kuch qurilmalari inventarizasiya roʻyxatlariga yakka tartibda, inventar raqami, tayyorlagan zavodi, chiqarilgan yili, vazifasi, quvvatlari va hokazolar koʻrsatilgan holda kiritiladi.

Bir vaqtda bir syex yoki boʻlimga kelib tushgan va guruh hisobining namunaviy inventar kartochkasida qayd etiladigan bir xil qiymatdagi xoʻjalik inventarlari, asboblar, dastgohlar va hokazo bir turdagi buyumlar inventarizasiya roʻyxatlarida mazkur buyumlar miqdori koʻrsatilib nomlari boʻyicha keltiriladi.

Asosiy vositalarning inventar ob'yektlariga berilgan raqamlar, qoidaga koʻra, oʻzgarmasligi kerak. Ob'yektlar oʻzlarining texnik-ishlab chiqarish vazifasiga koʻra kiritilishi kerak boʻlgan asosiy vositalar guruhidan boshqa guruhga xato ravishda kiritilgan hollarda, shuningdek, notoʻgʻri raqam qoʻyilganligi aniqlangan hollarda raqamlar oʻzgartirilishi mumkin.

3.27. Inventarizasiya paytida xoʻjalik yurituvchi sub'yektdan tashqarida boʻlgan asosiy vositalar ob'yektlari (uzoq reyslarda boʻlgan dengiz va daryo kemalari, temir yoʻl harakatdagi tarkibi, avtomashinalar, kapital ta'mirlashga yuborilgan mashina va uskunalar va hokazo) doimiy ishlaydigan yoki ishchi komissiya

tomonidan ular xoʻjalikdan vaqtincha chiqib ketishi paytiga qadar inventarizasiya qilinishi kerak.

- 3.28. Foydalanishga yaroqsiz va qayta tiklab boʻlmaydigan asosiy vositalar inventarizasiya roʻyxatiga kiritilmaydi. Bunday ob'yektlarga inventarizasiya komissiyasi alohida roʻyxat tuzib, ularni foydalanishga topshirish vaqti va ushbu ob'yektlarni yaroqsiz holga keltirgan sabablar (buzilishi, toʻliq eskirish va hokazolar) koʻrsatiladi. Bunday ob'yektlarni hisobdan chiqarish umumoʻrnatilgan tartibda amalga oshiriladi.
- 3.29. Oʻziga tegishli asosiy vositalarni inventarizasiya qilish bilan bir vaqtda ijaraga olingan va mas'ul saqlashda boʻlgan asosiy vositalar ham tekshiriladi.

Koʻrsatilgan ob'yektlar boʻyicha alohida roʻyxat tuziladi, unda mazkur ob'yektlar mas'ul saqlash yoki ijaraga qabul qilinganligini tasdiqlaydigan hujjatlarga havola beriladi.